

Reykjavík 12. mars 2018

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
b.t. starfshóps um endurskoðun
skattlagningar ökutækja og eldsneytis

Drög að skýrslu starfshóps um endurskoðun skattlagningar ökutækja og eldsneytis

Umsögn Slysavarnafélagsins Landsbjargar

Undirritaður vill, f.h. stjórnar Slysavarnafélagsins Landsbjargar (SL), veita eftirfarandi umsögn um Drög að skýrslu starfshóps um endurskoðun skattlagningar ökutækja og eldsneytis sem birt hefur verið til umsagna á vef ráðuneytisins. Umsögn þessi lítur aðeins að þeim atriðum er varðar skattlagningu ökutækja og eldsneytis í eigu björgunarsveita SL.

Gerðar eru athugasemdir við eftirfarandi atriði skýrsludraganna

2.2 Tillaga um breytingu á grunngerð skattlagningar ökutækja og eldsneytis, 6. töluliður

Í tillögunni er gert ráð fyrir því að:

6) *Skattaundanþágur slökkvibifreiða, sjúkrabifreiða, sérsmíðaðra keppnisbifreiða og keppnisbifhjóla, sérútbúinna bifreiða fyrir fatlað fólk og ökutækja fyrir starfsemi björgunarsveita verði felldar brott en þær að fullu bættar upp í formi styrkja í gegnum almannatryggingakerfið og fjárveitingar eigi síðar en árið 2020.*

Athugasemd

Burtséð frá því hvernig ofangreindar undanþágur verði bættar í gegnum almannatryggingakerfið í formi styrkja er vandséð að slík ráðstöfun auki skilvirkni frá því sem nú er en viðvarandi kerfi gagnvart skattaívilnunum til björgunarsveita hefur virkað mjög vel, verið skilvirkt og útheimt tiltölulega litla vinnu m.v. hvað mætti sjá fyrir sér að þyrfti að byggja upp gagnvart umsýslu, eftirfylgni og eftirliti ef beina ætti slíkum ívilnunum í gegn um almannatryggingakerfið.

Þessu til frekari útskýringar skal hér upplýst hvaða ferli er viðhaft skv. þeim reglum sem í gildi eru:

Björgunarsveitir hafa haft þær ívilnanir að fá endurgreidd vörugjöld og VSK af ökutækjum og breytingu á þeim gegn framvísun reikninga um að viðskipti hafi átt sér stað. Björgunarsveitir sækja um þær niðurfellingar/endurgreiðslu til skrifstofu félagsins og skila inn umsókn með fyrirliggjandi gögnum þ.m.t. reikningum. Skrifstofa félagsins áframsendir beiðnirnar til samstarfsnefndar um endurgreiðslu aðflutningsgjalda af björgunartækjum sem afgreiðir erindin á fundum sínum.

Eftir að samstarfsnefndin gefur út heimild til endurgreiðslu sér skrifstofa félagsins um að koma nauðsynlegum gögnum til Tollstjóra sem sér um endurgreiðslu gjaldanna og greiðir inn á bankareikning viðkomandi björgunarsveitar. Árið 2017 námu þessar ívilnanir ríflega 83 m.kr.

Núverandi fyrirkomulag á niðurfellingum aðflutningsgjalda af björgunartækjum er nokkuð skilvirkt en Ríkisendurskoðun hefur gert tillögur um að leggja niður Bílanefnd ríkisins (samstarfsnefnd um endurgreiðslu aðflutningsgjalda af björgunartækjum) og fela Tollstjóra að sjá um endurgreiðslurnar að öllu leiti eins og hann gerir nú þegar vegna annarra tækja og búnaðar björgunarsveita. Slysavarnafélagið Landsbjörg tekur undir tillögur Ríkisendurskoðunar hvað það varðar enda yrði fyrirkomulagið enn skilvirkara með þeim hætti.

2.3.2 Skattlagning umráða/aðgangs og afnota, 4. töluliður

4) Undanþágur skattlagningar vegna bifreiða í eigu þeirra sem fá greiðslur frá tryggingastofnun, öryrkja, foreldra langveikra og fjölfatlaðra barna og bifreiða í eigu björgunarsveita verði felldar brott árið 2020 en sá styrkur sem í þeim felst verði að fullu bættur upp í formi beinna styrkja í gegnum almannatryggingakerfið og fjárveitingar.

Athugasemd

Hér á það sama við og fram kemur í athugasemd við kafla 2.2 þ.e. að vandséð verði hvernig breyting á þessu ákvæði varðandi bifreiðagjöld björgunarsveitabifreiða verði til aukinnar skilvirkni, hagræðingar eða hagsbóta. Framkvæmdin er þannig í dag að þegar bifreið er skráð sem björgunartæki í bifreiðaskrá innheimtast ekki bifreiðagjöld af henni. Með því fyrirkomulagi er komið í veg fyrir annars mikla vinnu og umsýslu ef ætti að fara að sækja um sérstakar styrkveitingar og eftirávinnslu hjá almannatryggingakerfinu. SL leggur mikla áherslu á að fyrirkomulaginu, eins og það er í dag, verði haldið óbreyttu eða að það verði að lágmarki ekki til aukningar vinnu við umsýslu og framgang.

2.3.3 Skattlagning notkunar

2) Óbein skattlagning notkunar ökutækja í formi vörugjalda á bensín og olúgjald verð færð í nýja löggjöf um grunnskattlagningu eldsneytis. Að baki skattlagningunni liggja aðeins tekjuöflunarmarkmið en skattlagning með markmið um samdráttar koltvísýringslosunar og annarra mengandi efna vegna brennslu eldsneytis verð í sérstökum lögum. Að öðru leyti verði eftirfarandi breytingar gerðar á skattlagningu eldsneytis:

c) Heimild til að nota litaða olíu á bifreiðar í eigu björgunarsveita verði felld brott árið 2020 en sá styrkur sem í ívilnuninni felst bætt upp að fullu með fjárframlögum.

Athugasemd

Samkvæmt lögum hafa björgunarsveitir leyfi til að aka bifreiðum á litaðri olíu. Þar sem björgunarsveitir eru fjárhagslega sjálfstæðar hefur Slysavarnafélagið Landsbjörg ekki yfirsýn yfir raunveruleg eldsneytiskaup björgunarsveita en ætla má að um umtalsverðar upphæðir sé að ræða þar sem nær allur bílafloki björgunarsveita, sem telur um 200 bifreiðar, er knúinn dísil aflagjöfum.

Með fyrirkomulaginu eins og það er nú nær ívilnunin hvorki lengra né skemur en sem nemur nákvæmlega því magni sem notað er af hinni lituðu olíu. Vandséð er að önnur útfærsla sé betri á þessari ívilnun, þ.e. ef horft er til aukinnar skilvirkni eða hagræðis. Vissulega kemur fram að ef umrædd breyting muni eiga sér stað verði ívilnunin að fullu bætt með fjárframlögum. Það kemur hins vegar hvergi fram í þessum skýrsludrögum hvernig eða með hvaða hætti slíkt verði gert. Ef raunin verður sú að björgunarveitir þurfi að skila inn umsóknum, eldsneytistötum og jafnvel fleiri gögnum til þess að fá styrki vegna þessa þá er það mikil afturför frá því kerfi sem nú er við lýði.

6.5 Skattlagning notkunar ökutækja

Athugasemd

Eins og fram kemur í kaflanum, og á fleiri stöðum í skýrsludrögum, njóta björgunarsveitir ívilunar með notkun á litaðri dísilolíu. Eins og kunnugt er er tækjafloki björgunarsveitanna ansi stór og mismunandi og margar gerðir ökutækja þar innan um s.s. vélsleðar, fjórhjól og snjóbílar. Einnig reka björgunarsveitirnar fjölmarga björgunarbáta, bæði litla slöngubáta sem og stærri harðbotnabáta. Nær allir þessi bátar, sem og vélsleðar sveitanna og fjórhjól eru bensínknúin og borga sveitirnar þ.a.l. vörugjald af allri bensínnotkun sinni vegna þessara tækja.

Eins og fram kemur á bls. 75 í skýrsludrögum eru vörugjöld lögð á bensín skv. skilgreiningu 27. kafla tollskrár í viðauka við tollalög og er gjaldið lagt á sem rúmmálgjald (kr./l). Þá kemur fram að aðeins séu tvær undanþágur frá greiðslu gjaldsins, þ.e. vegna bensíns sem verður notað eða hefur sannarlega verið notað á flugvélar og hins vegar til aðila sem njóta skattaundanþága á grundvelli alþjóðasamninga.

Ef horft er til starfsemi björgunarsveita Slysvarnafélagsins Landsbjargar og þess til hvers tækjafloki sveitanna er notaður má færa fyrir því mjög sterk rök að öll björgunartæki félagsins, sem nota bensínknúna hreyfla, ættu að vera undanþegin greiðslu vörugjalda. Ætla má að bensínnotkun björgunarsveita geti verið nálægt 97.500 l/ár en þar vegur þyngst bensínnotkun harðbotna slöngubáta en áætluð bensínnotkun þeirra er um 1.300 l/ár pr. bát.

Starfsemi félagsins og björgunarsveita þess er að langmestu leyti rekin fyrir sjálfsaflafé og sinna sjálfboðaliðarnir mikilli fjáröflunarvinnu til þess að geta staðið við skuldbindingar við ríkið sem grundvallast á heildarskipulagi almannavarna og laga nr. 43/2003 um björgunarsveitir og björgunarsveitamenn.

Niðurlag

Fari svo að tillögur vinnuhópsins gangi eftir falla niður allar ívilnanir hvað niðurfellingu og endurgreiðslu gjalda af ökutækjum og eldsneyti varðar en gert er ráð fyrir að björgunarsveitum verði að fullu bætt upp í formi styrkja í gegnum almannatryggingakerfið og fjárveitingar. Þær ívilnanir sem hér hafa verið nefndar skipta björgunarsveitir félagsins gríðarlegu miklu máli og sér í lagi í minni sveitarfélögum þar sem erfiðara er um vik með fjáraflanir. Mýmörg dæmi eru um að björgunarsveitir í smæstu þorpum og byggðum landsins gegna lykilhlutverki í viðbragðskerfinu og án niðurfellinganna væri það t.d. mörgum björgunarsveitum nær ómögulegt að fjárfesta í nýjum björgunartækjum. Þá er ljóst að útgjaldauki sveitanna yrði mikill við innkaup hvort sem svo styrkveiting kæmi á móti útgjöldum síðar.

Innan raða Slysavarnafélagsins Landsbjargar eru 93 björgunarsveitir sem fá greitt rekstrarfé úr sameiginlegum sjóðum félagsins. Ákvarðanir um hlutfall greiðslna til björgunarsveita eru teknar á landsþingi félagsins, sem haldin eru annað hvert ár, að undangengnum tillögum fjárveitinganefndar sem jafnframt er kjörin af þingfulltrúum félagsins til tveggja ára í senn. Fjárveitinganefnd vinnur tillögur sínar um skiptahlutfall að mestu leiti út frá reiknilíkani sem þróað hefur verið, sem tekur mið af starfssemi björgunarsveitanna síðast liðin tvö ár á undan landsþingi. Tekjuskriptakerfinu er ætlað að skipta því fjármagni sem til ráðstöfunar er ár hvert (samþykkt í fjárhagsáætlun ár hvert) á sem sanngjarnastan hátt þannig að 80% af því tekur mið af fjölda útkalla, æfinga, menntunar og þátttöku hveirrar björgunarsveitar fyrir sig. Reynslan af tekjuskriptakerfinu er mjög góð og mikil sátt ríkir í félaginu um það.

Ekki verður útséð með hvaða hætti styrkveitingar á móti niðurfellingum yrði útdeilt til björgunarsveita ef til breytinga kæmi sbr. skýrsludrögin. Ljóst er að ekki væri hægt að nota núverandi tekjuskriptakerfi þar sem tillögur um skiptahlutfall kerfisins þarf að samþykkja á landsþingum félagsins. Styrktarsjóðurinn sem slíkur yrði að auki væntanlega háður fjárlögum Alþingis ár hvert og það myndi setja áætlanir björgunarsveita um fjárfestingar björgunartækja í algjöra óvissu.

Þá yrði ógjörningur að halda utan um og úthluta styrkjum til samræmis við vörukaup án þess að leggja í gríðar mikinn kostnað og starfsmannahald. Hætt er við að styrkuppþæðirnar hyrfu að miklu leyti í umsýslukostnað og þá yrði til lítils barist.

Þótt ekki komi það fram í skýrsludrögunum má gera ráð fyrir því að styrkir verði greiddir eftir á en ekki skv. áætlun. Fari svo mun það kalla á óhjákvæmilegan og á stundum ansi mikinn útgjaldaauka fyrir björgunarsveitirnar en óvíst á hversu vísan yrði að róa gagnvart ríkinu með styrki, sem væntanlega myndu lúta fjárlagagerð hverju sinni og þá e.a. taka niðurskurði ef þannig skipaðist.

Slysavarnafélagið Landsbjörg skorar á starfshópin að íhuga vel ofangreind atriði sem bent hefur verið á í umsögn þessari. Þá er það von okkar að í lokaútgáfu skýrslunnar komi skýrt fram, og að í tillögum verði tryggt, að ekki komi til skerðing á þeim ívilnunum til handa björgunarsveitunum sem þegar eru í gildi og ef breyting verði á fyrirkomulagi að þá verði tryggt að hið breytta verklag kalli ekki á meiri og kostnaðarsamari vinnu við utanumhald, umsýslu og framkvæmd en nú er.

Virðingarfyllt

Slysavarnafélagið Landsbjörg

Jón Svanberg Hjartarson

framkvæmdastjóri

**SLYSAVARNAFÉLAGIÐ
LANDSBJÖRG**